

PRVOUKA

charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Obor Prvouka se vyučuje jako samostatný předmět	v 1. a 2. ročníku ve 3. ročníku	2 hodiny týdně 3 hodiny týdně
---	------------------------------------	----------------------------------

Prvouka je koncipována jako soubor vzdělávacích námětů, které jsou podle obsahové příbuznosti členěny do jednotlivých témat, ale ve své podstatě tvoří jeden celek vnitřně propojený zřejmými souvislostmi a vztahy.

Vzdělávací obsah je členěn do pěti tematických okruhů:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

Učivo není striktně rozděleno do jednotlivých ročníků a učitel sám vybírá a sestavuje ve shodě se svými pedagogickými záměry, svými zkušenostmi, případně používanými učebnicemi z konkrétních témat souvislý program vzdělávání.

Cíle jsou naplňovány prostřednictvím využívání vlastních zkušeností žáků. Učitel řídí vyučování tak, aby žáci docházeli k novým poznatkům zejména na základě vlastních činností a přímého pozorování. Žáci mohou různé věci a jevy pozorovat např. při řízených činnostech, na vycházkách, při pokusování, při zacházení s různými předměty. Činnostní vyučování v prvouce podněcuje aktivitu všech žáků. Průběžně a v souvislosti s různými předměty se žáci vedou k tomu, aby výsledky svých pozorování, zjištění a objevování zaznamenávali různými způsoby, tj. výtvarně i písemně.

V tomto období se využívá co nejvíce regionálních přírodních i společenských jevů.

Charakteristické pro výuku prvouky v 1. období základního vzdělávání je její prolínání s učivem ostatních předmětů. Právě toto prolínání témat dává možnost vytváření mnoha projektů, které výuku obohatí a učivo spojí se životem kolem dětí. Výuku prvouky vhodně doplňují obrazy, videozáznamy, filmy, besedy, vycházky, exkurze atp.

V prvouce se věnujeme:

- poznávání věcí – jejich vlastností a zařazujeme je do přírodního a společenského dění
- výchově smyslového vnímání a způsobům pozorování určitých předmětů a jevů
- základům jazykového vyjadřování – využíváme českého jazyka (výslovnost, vyprávění, říkadla, básně, písně, pohádky,..)
- procvičování pozornosti, paměti, představivosti, obrazotvornosti,..
- ochraně přírody, kulturních památek a výsledků lidské práce
- technické výchově (spojení s výtvarnou výchovou a praktickými činnostmi)
- pohybové výchově (ve spojení s tělesnou výchovou a hudební výchovou)
- zdravotní výchově a znalosti lidského těla, denního režimu
- mravní výchově (vytváření správných návyků a vztahů k lidem)
- dopravní výchově
- seznámení se světem financí
- poskytování první pomoci
- bezpečnému chování a vzájemné pomoci v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel
- problematice bezpečné komunikace prostřednictvím elektronických médií

Cílové zaměření, klíčové kompetence oboru

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k objevování a poznávání všeho, co je zajímavá a v čem by v budoucnu mohli uspět.

- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí
- upevňování preventivního chování
- orientace v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientace ve světě informací – časové a místní propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- učitel pomáhá řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií
- učitel motivuje žáky pro celoživotní učení

Kompetence k řešení problémů

- žáci si upevňují účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení zdraví a bezpečnosti druhých
- poznávají a ovlivňují svou jedinečnost
- učitel pomáhá žákům, aby mohli dojít k samostatným objevům, řešením a závěrům
- učitel učí žáky pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi apod., využívají různých informačních zdrojů

Kompetence komunikativní

- Žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech
- jsou vedeni k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci
- pojmenovávají pozorované skutečnosti a zachycují je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- přirozeně vyjadřují pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- Učitel podporuje u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů, kladení otázek k věci, vzájemnému se naslouchání a zdůvodňování svých závěrů, vzájemně si radí a pomáhají si

Kompetence sociální a personální

- Žáci pracují ve skupině
- efektivně spolupracují na řešení problémů
- učí se respektovat názory druhých
- přispívají k diskusi
- učitel je učí věcně argumentovat
- učitel vede děti k sebehodnocení, prosazování a odůvodňování svých myšlenek

Kompetence občanské

- učitel utváří vede děti k ohleduplnému vztahu k přírodě a kulturním výtvorům
- motivuje žáky k aktivní činnosti při uplatňování vztahu k okolí
- motivuje žáky k respektování pravidel

Kompetence pracovní

- Žáci jsou vedeni k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- učitel učí žáky používat různé materiály, nástroje a vybavení
- učitel zohledňuje soudobý stav a poznání a technického rozvoje

Kompetence digitální

- klademe důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování

- vedeme žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč
- vedeme žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací
- vedeme žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvil
- motivujeme žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací
- dáváme žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět - Prvouka

Ročník: 2.

Výstup	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v místě svého bydliště, v okolí školy - začlení svou obec do příslušného kraje - orientuje se v síti obchodů a služeb v nejbližším okolí - uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; - projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví - dodržuje zásady rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech - získává základní poznatky o stavbě a funkci lidského těla - popisuje základní životní potřeby a projevy - dokáže správně pečovat o svoje tělo - rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům - odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností - upevňuje si zdvořilostní návyky - pozná běžně užívané výrobky a ví k čemu slouží - pozná význam a potřebu nástrojů, přístrojů a zařízení v domácnosti (televize, vysavač, pračka) - pozná české mince a bankovky - uvede příklad využití platební karty - odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu - orientuje se v čase – kalendářní rok, školní rok, týdny, dny, hodiny, minuty - rozlišuje přítomnost, minulost, budoucnost - uplatňuje elementární poznatky o sobě, o lidské společnosti, soužití, zvycích a práci lidí 	<p><u>DOMOV</u></p> <p>Domov Obec, místní krajina Charakteristické znaky vesnice a města</p> <p><u>OSOBNÍ BEZPEČÍ</u></p> <p>Osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu, role chodce a cyklisty</p> <p><u>LIDSKÉ TĚLO</u></p> <p>Lidské tělo Péče o zdraví, zdravá výživa</p> <p><u>RODINA A LIDÉ KOLEM NÁS</u></p> <p>Chování lidí, soužití lidí Vlastnictví Svět financí</p> <p><u>ORIENTACE V ČASE</u></p> <p>Orientace v čase, časový řád Současnost a minulost v našem životě Státní svátky a významné dny Denní režim</p>	<p><u>Průřezová témata</u></p> <p>OSV – sebezpoznání, sebepojetí</p> <p><u>Přesahy</u></p> <p>ČJ (2.roč.): Literární výchova PČ (1.roč.): Pracovní činnosti Hv (1.roč.): Vokální činnosti</p> <p>ČJ (2.roč.): Komunikační a slohová výchova, jazyková výchova</p>

Výstup	Učivo	Průřezová témata,mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy
<p>- dokáže popsat svůj denní režim</p> <p>- pozoruje, popíše a porovná proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích</p> <p>- roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků: les, park, louka, zahrada, pole, potok, řeka</p> <p>- chápe potřebu pravidelné péče o pokojové rostliny</p> <p>- rozlišuje stromy jehličnaté a listnaté</p> <p>- pojmenovává běžně se vyskytující stromy, keře, byliny a zemědělské plodiny</p> <p>- pojmenovává domácí čtyřnohá zvířata a vybraná volně žijící zvířata a ptáky</p> <p>- má povědomí o významu životního prostředí pro člověka</p> <p>- zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky</p> <p>- iniciativně vstupuje do vztahu s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně</p> <p>- změří čas, vzdálenost a teplotu s využitím digitálních technologií</p> <p>- čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku</p>	<p><u>ŽIVOTNÍ PODMÍNKY</u></p> <p>Životní podmínky Rostliny, stavba těla a význam v přírodě pro člověka Živočichové, stavba těla a význam v přírodě pro člověka</p> <p><u>OHLEDUPLNÉ CHOVÁNÍ K PŘÍRODĚ A OCHRANA PŘÍRODY</u></p> <p><u>Tvořivost a základy spolupráce</u> Elementární prosociálnost – darování, ochota dělit se, povzbuzení, služba, vyjádření soucitu, přátelství</p> <p><u>Základy asertivního chování</u> Iniciativa – ve vztahu k jiným, hledání možnosti jak vycházet s jinými lidmi v rodině, ve třídě, mezi vrstevníky, iniciativa nepřijatá jinými, zpracování neúspěchu</p> <p>Látky a jejich vlastnosti – měření veličin s využitím digitálních technologií (např. digitální lupy) Péče o zdraví – pravidla při práci s digitálními technologiemi Ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</p>	<p>Etická výchova</p>

